

Lượng mưa và lưu lượng cũng như phẩm chất của sông hồ không được thiên nhiên phân chia đồng đều trên thế giới của chúng ta. Do đó vấn đề xử dụng nước cho đúng nhu cầu của con người không đơn giản. Nhiều giòng sông chảy cuồn cuộn như thác lũ lúc nhu cầu nước của chúng ta ít nhất nhưng lại khô cạn lúc con người cần có nước. Mỗi năm hai phần ba lượng nước ngọt chảy ra biển trong cơn lụt. Ở các vùng nhiệt đới, 80% lượng nước mưa mỗi năm rơi xuống chỉ trong vòng 3 tháng góp thêm phần khó khăn trong việc dùng và phân phối nước.

Lịch sử của quá trình văn minh nhân loại thường gắn liền với khả năng trị thủy, xử dụng và phân phối hữu hiệu nguồn nước. Con người từ nhiều thế kỷ qua đã xây dựng nhiều công trình dẫn thủy qui mô biến những nơi khô cằn như Ai Cập và California thành những nơi sản xuất thực phẩm nuôi dân. Tại Phoenix và Arizona là hai nơi khô cằn nhất tại Hoa Kỳ nhưng mỗi gia đình cư dân vẫn tiêu thụ 700 gallon nước mỗi ngày không thiếu thốn.

Trong khi dân giàu xây hồ bơi giữa sa mạc thì trên 1 tỷ người của thế giới thứ ba không đủ nước vệ sinh để uống. Ngoài ra có thêm 2,8 tỷ người thiếu nước để dùng cho vệ sinh cá nhân. World Health Organisation (Tổ Chức Y Tế Thế Giới) ước lượng mỗi năm có 250

triệu trường hợp bị nhiễm độc vì tiếp cận với nguồn nước dơ bẩn, gây tử vong cho trên 10 triệu người. Thêm vào đó, sán lải và các loại bệnh đường ruột do nước bẩn gây ra làm chết ước lượng 100 triệu người mỗi năm. Thông thường những trận dịch tả và bệnh đường ruột thường xảy ra sau khi có một hồ nước hay một hệ thống trị thủy mới xây dựng xong. Lý do là nước đứng một thời gian dài không lưu thông tạo môi trường thuận lợi cho ký sinh trùng sanh sôi nảy nở.

Hiện nay ở những vùng có lượng nước phong phú vẫn có những dấu hiệu đáng lo ngại khác. Tại nhiều nơi trên thế giới, nông dân trong quá khứ đã tận dụng nguồn nước ngầm dưới lòng đất để tưới ruộng và canh tác. Mực nước ngầm đã vơi đi với tốc độ đáng lo ngại đưa đến tình trạng địa chất có lượng muối cao, làm thiệt hại môi sinh và cây cỏ. Những vùng mà mực nước ngầm vơi đi quá nhanh bao gồm California Central Valley của Hoa Kỳ, vùng Murray-Darling Basin của nước Úc, khu vực đồng bằng Nam bộ của Việt Nam, một số vùng tại Ấn Độ và Trung Quốc. Riêng tại hai quốc gia sau cùng này mực nước ngầm vơi đi với vận tốc một mét mỗi năm.

III. Một số giải pháp cho vấn đề xử dụng nước

Những vấn đề nhức nhối liên quan đến nguồn nước nói trên đã đủ làm cho chúng ta lo ngại. Trong tương lai gần thôi, nhân loại phải tìm ra cách thỏa mãn nhu cầu xử dụng nước đồng thời không làm tổn thương môi trường thiên nhiên bao gồm không gian và sự sống của muôn loài. Giải đáp cho vấn đề này có thể xoay quanh ba giải pháp tạm thời sau đây: Thứ nhất phải chứa lại một phần nước để nuôi dưỡng môi sinh. Thứ hai phần

nước của con người dùng phải được nâng cao hiệu năng và tránh phí phạm. Thứ ba là tao điều kiện cho người nghèo của thế giới có lượng nước tối thiểu để sinh tồn.

Đi vào chi tiết của giải pháp thứ nhất, chúng ta hãy xét những thí dụ điển hình sau đây. Tại nước Úc, Mỹ và Nam Phi hiện nay đang có các đạo luật giới hạn việc xử dụng nước ngầm, cùng lúc đó nhu cầu nước của môi trường thiên nhiên được các chính phủ đặt tầm quan trọng tương đương với nhu cầu của con người. Một ngân quỹ không nhỏ được các chính phủ dành riêng ra cho việc trị thủy, bảo vệ, hàn gắn môi sinh mà trong quá khứ đã bị tàn phá, lạm dụng. Tại biên giới giữa hai tiểu bang New South Wales (NSW) và Victoria, Úc Châu có giòng sông lớn Snowy River. Giòng sông này đã từng là một biểu tượng của thiên nhiên hùng vĩ. Mười năm trước trong khi còn là sinh viên, tôi và các bạn đã có cơ hội đến đây cắm trại. Tôi đứng giữa đáy sông lộ nhô những cồn cát. Giòng sông cuộn cuộn thuở xưa chỉ còn lại khô cằn và sự chết. Nhưng quanh đây vẫn còn bao bọc nét đẹp đẽ hoang sơ. Trong thập niên 50, với mục đích tạo thêm việc làm để phục hưng kinh tế sau chiến tranh, con người đã ngăn nước từ Tuyết sơn để làm đập biến điện. Trong năm 2001, hai chánh phủ tiểu bang của NSW và Victoria đã hợp tác để trả lại 20% lưu lượng nước năm xưa của giòng sông. Quyết định đó là một điều đáng mừng vì theo dự trù lượng điện sẽ không giảm đi trong khi lượng nước trả về sông nhờ vào kỹ thuật tiết kiệm năng lực nước hiện đại.

Tại Florida, chánh phủ Hoa Kỳ đã dành ra 8 tỷ Mỹ Kim để bảo vệ và tái tạo môi trường thiên nhiên, nhất là vùng Everglades nơi mà lúc xưa được mệnh danh là 'giòng sông cỏ',

